

ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ ΚΑΙ ΚΟΙΝΟΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΙΣ¹

Υπό

ΠΑΥΛΟΥ ΚΑΠΑΛΑ

Ίατροῦ - Ὑγιεινολόγου
Διευθυντοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας

Ἡ ὑγεία, οὐσιώδης παράγων τῆς ἀνθρωπίνης εὐημερίας, συγκαταλέγεται μεταξὺ τῶν βασικῶν προϋποθέσεων τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως. «Χωρὶς ὑγείαν ἄβιος βίος» ἔλεγεν ὁ πατὴρ τῆς ἰατρικῆς Ἱπποκράτης, οἱ δὲ Ἕλληνες ὡς θεὰν ἐλάτρευσαν τὴν ὑγείαν διὰ μέσον τῶν αἰώνων.

Ἡ Παγκόσμιος Ὁργάνωσις Ὑγείας εἰς τὸ Καταστατικόν της τὴν ὑγείαν καθώρισεν ὡς μίαν κατάστασιν πλήρους σωματικῆς, ψυχικῆς καὶ κοινωνικῆς εὐεξίας καὶ ὄχι ἀπλῶς ἔλλειψιν νόσου ἢ ἀναπηρίας. Τὴν θεωρεῖ δὲ ὡς βασικὸν δικαίωμα κάθε ἀτόμου, ἀδιακρίτως φυλῆς, θρησκευομένου, πολιτικῶν πεποιθήσεων καὶ οἰκονομικῶν συνθηκῶν. Ἐπὶ πλέον θεωρεῖ ταύτην ὡς μίαν προϋπόθεσιν τῆς παγκοσμίου εἰρήνης καὶ ἀσφαλείας, καὶ ὡς τοιαύτην τὴν ἐξαρτᾶ ἐκ τῆς στενῆς συνεργασίας μεταξὺ τῶν διαφόρων λαῶν.

Τὰ διάφορα κράτη διὰ τὴν ἀντιμετώπισιν προβλημάτων σχετικῶν μὲ τὴν ὑγείαν ἐδημιούργησαν ὑπευθύνους κρατικὰς ὑπηρεσίας δημοσίας ὑγείας, ποὺ ἀποβλέπουσιν εἰς τὴν πρόληψιν καὶ θεραπείαν τῆς νόσου, ἐπιμήκνουν τοῦ χρόνου τῆς ζωῆς καὶ τὴν προαγωγὴν τῆς σωματικῆς ὑγείας καὶ ἰκανότητος μέσῳ κοινοτικῆς ὀργανωμένης προσπάθειας. Ἐἶναι δὲ γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς ἀσχολουμένους μὲ τὴν δημοσίαν ὑγείαν, ὅτι αὕτη εἰς τὰ ἀρχικὰ της στάδια ἡσχολεῖτο μὲ τὴν ἐξυγίανσιν τοῦ περιβάλλοντος καὶ

τὴν καταπολέμησιν τῶν λοιμοδῶν νόσων καὶ ὅτι ἡ προσπάθεια αὕτη ἡρμηνεύετο ὡς ἐνέργεια ὅπως ἐπιλύσῃ προβλήματα εἰς τὸ κοινὸν καὶ διὰ τὸ κοινόν, πολλάκις διὰ ἐπεμβάσεως τοῦ νόμου, καὶ μόνον τελευταίως, μὲ τὴν νέαν ἐρμηνείαν τῆς δημοσίας ὑγείας ὡς γενικοῦ συνόλου τῆς ἀτομικῆς ὑγείας, κατέληξαν νὰ ἐκτιμήσουν τὴν ἀνάγκην ὅπως τὰ ὑγειονομικὰ ζητήματα λύωνται ἀπὸ κοινοῦ μετὰ τοῦ κοινοῦ.

Εἰς τὴν Χώραν μας, ὅπως καὶ εἰς ὅλον τὸν κόσμον, χάρις εἰς τὰς προόδους τῆς ἰατρικῆς ἐπιστήμης καὶ τὴν ἀξιοποίησιν αὐτῶν ἐκ μέρους τοῦ Κράτους, αἱ ἄλλοτε μεγάλαι ἐπιδημῖαι ποὺ ἐμάστιζον τὴν ἀνθρωπότητα ἐξηφανίσθησαν. Ἡ μεγάλη βροφικὴ θνησιμότης, χάρις εἰς τὰ ληφθέντα μέτρα διὰ τὴν προστασίαν τῆς μητέρας καὶ τοῦ παιδιοῦ, κατῆλθεν εἰς ἰκανοποιητικὸν σημεῖον. Ἡ ἐλονοσία, ἡ πραγματικὴ αὕτη μάστιξ τῆς φυλῆς μας μὲ τὰ 1.500.000 κρούσματα καὶ τοὺς 5.000 θανάτους ἐτησίως, δέχεται τὴν χαριστικὴν βολήν, καὶ σήμερον προκαλεῖ ὀλίγας ἐκατοντάδας κρουσμάτων μὲ σπανιωτάτους θανάτους, καὶ χάρις εἰς τὸ ἐφαρμοζόμενον πρόγραμμα ἐκρίζώσεως, αὕτη τείνει νὰ ἐκλείψῃ. Ἡ θνησιμότης ἐκ φυματιώσεως ἡλαττώθη, εἰς δὲ τὰ ὀξεῖα λοιμώδη νοσήματα παρατηρήθη σημαντικὴ ὑποχώρησις, ἐνῶ ἀντιθέτως νοσήματα φθορᾶς ὅπως αἱ καρδιοπάθειαι, ὁ καρκίνος, αἱ ψυχικαὶ παθήσεις, ὁ διαβήτης καὶ τὰ ἀτυχήματα ἐσημείωσαν σημαντικὴν αὐξήσιν.

Παρ' ὅλον ὅτι ἡ πατρις μας, μετὰ τὸ Ἰσ-

1. Ὁμιλία γενομένη εἰς τὸ Συνέδριον Κοινοτικῆς Ἀναπτύξεως Ἰωαννίνων (Σεπτέμβριος 1960).

ραήλ, παρουσιάζει την μικρότερην θνησιμότητα ἐξ ὄλων τῶν χωρῶν τοῦ Κόσμου, αἱ προσπάθειαι πρὸς τὴν κατεύθυνσιν βελτιώσεως καὶ προαγωγῆς τῆς υγείας πρέπει νὰ συνεχισθοῦν, καθ' ὅτι ἡ ἐκ φυματιώσεως νοσηρότης ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι ἀρκετὰ σημαντικὴ ὥστε αὐτὴ νὰ παρουσιάζεται ὡς ἐν σοβαρὸν ὑγειονομικόν μαρσ πρόβλημα, αἱ δὲ νόσοι ὑδρικῆς προελεύσεως, ὅπως ὁ τῦφος, παράτυφοι, δυσεντερία, καθὼς ἐπίσης ἡ λύσσα, ὁ μελιταῖος καὶ ὁ ἐχινόκοκκος κτλ., ἀποτελοῦν σημαντικὰ προβλήματα.

Τὸ Κράτος πρὸς τὴν κατεύθυνσιν ταύτην διαθέτει τὴν Κεντρικὴν Ὑπηρεσίαν τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας, ἣτις μελετᾷ τὰ ὑγειονομικὰ προβλήματα καὶ καταρτίζει ἀνάλογα προγράμματα, καὶ τὰς Περιφερειακὰς τοιαύτας (Ὑγειονομικὰ Κέντρα, Κέντρα Ὑγείας, Νοσοκομεῖα πάσης φύσεως, Σχολὰς ἐκπαιδεύσεως ὑγειονομικοῦ προσωπικοῦ, Ἐργαστήρια) ἐπανδρωμένας μὲ τὸ κατάλληλον ἐπιστημονικὸν καὶ βοηθητικὸν προσωπικόν, αἱ ὁποῖαι ἐφαρμόζουσιν τοιαῦτα, συνεργαζόμεναι μετὰ τῶν Δήμων καὶ Κοινοτήτων. Ὅπως ἰδιαιτέρως δεόν νὰ τονισθῇ τὸ ἀπὸ τετραετίας ἐφαρμοζόμενον πρόγραμμα κοινωνικῆς ἀσφαλίσεως τῶν ἀρροτῶν. Τοῦτο ἀποτελεῖ σταθμὸν εἰς τὴν ὑγειονομικὴν πολιτικὴν τῆς Χώρας μας. Διὰ πρώτην δὲ φορὰν 4.500.000 ἀρροτὰι τυγχάνουσιν δωρεάν ἰατροφαρμακευτικῆς περιθάλψεως. Λειτουργοῦν δὲ 1.072 ἀρροτικά ἰατρεία μὲ 1.092 ἰατρούς, 331 ἐπισκεπτικὰς ἀδελφὰς καὶ νοσοκόμους καὶ 315 μαῖας. Ἐπίσης 99 Ὑγειονομικοὶ Σταθμοὶ εἰς τὰς πρωτενοῦσας ἐπαρχιών ἢ κομποπόλεων, οἱ ὁποῖοι διαθέτουν 5-12 κλῖνας.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς κυρίους σκοπούς, ὡς ἐλέχθη, τῶν ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας εἶναι ἡ συνεχὴς ἀνύψωσις τοῦ ἐπιπέδου τῆς υγείας τοῦ λαοῦ.

Ἡ ἐξασφάλισις τούτου θὰ ἔδιδε μίαν σταθερὰν ἀνάπτυξιν τῆς εὐημερίας καὶ τοῦ πολιτισμοῦ τῆς Χώρας, ἀλλὰ καὶ μίαν ἀνυπολόγιστον καὶ θετικὴν προσφορὰν εἰς τὴν βελτίωσιν τοῦ ἐθνικοῦ πλοῦτου.

Διὰ νὰ ἐπιτευχθῇ τοῦτο πρέπει, ἀνεξάρ-

τητα μὲ τὰς προσπάθειαι διὰ τὴν ἐξυγιάνσιν γενικὰ τοῦ περιβάλλοντος καὶ τὴν πρόληψιν καὶ θεραπείαν τῆς νόσου, νὰ καταστῇ δυνατὴ ἡ καθιέρωσις καὶ ἡ ὑπὸ τοῦ ἀτόμου ἀφομοίωσις καὶ συνειδητῆ ἐκτέλεσις σειρᾶς κανόνων ὑγιεινῆς, οἱ ὁποῖοι συνδέονται μὲ ὅλας τὰς λεπτομερεῖαι τοῦ καθ' ἡμέραν ἀτομικοῦ, οἰκογενειακοῦ καὶ κοινωνικοῦ βίου.

Οἰαδήποτε ὁμως καὶ ἂν εἶναι ἡ καταβαλλομένη προσπάθεια ὑπὸ τῶν ὑγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν τοῦ Κράτους, τὰς ὁποίας κυρίως βαρύνει ἡ εὐθὺν τῆς ἐπιτευξέως τῶν ἀνωτέρω σκοπῶν, δὲν θὰ μπορέσῃ νὰ ἔχη τὰ ποθοῦντα ἀποτελέσματα ἂν ἐν προκειμένῳ δὲν ἔχη συνεπικοῦρους καὶ συμπαραστάτας καὶ τὰς λοιπὰς διαφόρους κρατικὰς ὑπηρεσίας καὶ τὰς πάσης φύσεως κοινωνικῶς ὁργανωμένας ομάδας ἀτόμων (ἐθελοντικὰς ἰδιὰ ὁργανώσεις κοινωνικῆς δράσεως), ἀκόμη δέ, καὶ κυρίως, τὴν καθαρῶς ἀτομικὴν πρωτοβουλίαν. Τονίζομεν ἰδιαιτέρως ὅτι ἡ συμβολὴ τῆς τελευταίας ταύτης ἔχει κυριαρχοῦσαν θέσιν καὶ ἐνίοτε ἰδιαζόντως πρωτεῖον σὲν σημασίαν διὰ τὴν ἐπιτυχίαν πάσης προσπάθειαι τῶν ὑπηρεσιῶν δημοσίας υγείας.

Ἡ ἐγκαιρος π.χ. ἐκτέλεσις τῶν διαφόρων προληπτικῶν ἐμβολιασμῶν, ἡ ἐγκαιρος προσφυγὴ τῶν ἀσθενῶν εἰς τὴν ὑγειονομικὴν ἐν γένει ὑπηρεσίαν, ἡ ἐγκαιρος ἐνημέρωσις τῆς ὑπηρεσίας ταύτης ἐπὶ τῆς ὑπάρξεως ὑπόπτων διὰ τὴν δημοσίαν ὑγείαν περιστατικῶν, ἡ ἴδουσις ἢ ὑποβοήθησις τῆς ἐκτελέσεως διαφόρων ἐξυγιαντικῶν ἔργων, τῆς προσηκούσης λειτουργίας νοσηλευτικῶν ἢ ὑγειονομικῶν ἐν γένει ἰδρυμάτων, ἡ κατανόησις ὡς καὶ ἡ ὑποβοήθησις διὰ τὴν περαιτέρω ἐκλαϊκεύσιν κανόνων ὑγιεινῆς ἀναφερομένων εἰς τὸν καθ' ἡμέραν βίον, εἶναι θέματα τὰ ὁποῖα, καίτοι ἀνάγχονται ἀπολύτως εἰς τὴν σφαῖραν τῆς ἀτομικῆς δράσεως, ἐν τούτοις εἶναι συνδεδεμένα ἀναπόσπαστα μὲ τὴν ἐπιτυχίαν τοῦ ὄλου ἔργου τῆς ὑγειονομικῆς ὑπηρεσίας τῆς Κοινοῦτος, καὶ κατὰ συνέπειαν μὲ τὴν κοινωνικὴν ἀνάπτυξιν.

Βασικὴ ἐπομένως προϋπόθεσις τῆς ἐπιτυχίας τοῦ ἔργου τῶν ὑπηρεσιῶν δημοσίας

υγείας είναι ή κινητοποίησις τοῦ ἀτόμου καὶ τῶν διαφόρων κοινωνικῶς ὁργανωμένων δμάδων, ὡς καὶ ὅλων τῶν κρατικῶν ἐν γένει καὶ Δημοσίου Δικαίου Ὑπηρεσιῶν πρὸς ἐνίσχυσιν πάση θυσία τῆς υγειονομικῆς ὑπηρεσίας εἰς ὅλα τὰ κεφάλαια δράσεως αὐτῆς.

Τοῦτο ὅμως θὰ ἐπιτευχθῆ διὰ τῆς προσήκουσας διαφωτίσεως ὅλων τῶν ἀνωτέρω παραγόντων, καὶ ἰδίᾳ τοῦ ἀτόμου.

Ἡ ἀναγνώρισις τῆς σημασίας τῆς διαφωτίσεως εἰς τὴν ἀσκήσιν τῆς προληπτικῆς ἰατρικῆς καὶ ἡ θεώρησις ταύτης ὡς ἰδιαιτέρας δραστηριότητος εἰς τὸν τομέα τῆς δημοσίας υγείας ἐγένετο μόνον κατὰ τὰ τελευταῖα ἔτη ἀκόμη καὶ εἰς τὰ πλέον πολιτισμένα καὶ οικονομικῶς ἰσχυρὰ κράτη. Ἡ ἀναγνώρισις αὕτη ἦτο συνέπεια τῆς ἀποτυχίας διαφόρων υγειονομικῶν προγραμμάτων, ὀφειλομένης εἰς τὸ γεγονός ὅτι τὸ κοινὸν πρὸς ὄφελος τοῦ ὁποίου ἐγένοντο δὲν εἶχε καταλλήλως ἐνημερωθῆ, ὥστε νὰ προσπαθῆσιν νὰ ὠφελῆσθαι καὶ κατὰ συνέπειαν νὰ τὰ ὑποστηρίξῃ. Ἡ ἀποτελεσματικότης ὅθεν τῶν διαφόρων υγειονομικῶν προγραμμάτων ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν κατανόησιν, τὴν ὑποστήριξιν καὶ βοήθειαν τοῦ κοινού διὰ τὸ ὁποῖον προορίζονται.

Τὴν υγειονομικὴν διαφώτισιν, ποὺ εἶναι κλάδος τῆς δημοσίας υγείας, δυνάμεθα νὰ τὴν χαρακτηρίσωμεν ὡς τὴν ἐνέργειαν ἐκείνην ἢ ὁποία ἀποβλέπει νὰ κάμῃ τὰς γνώσεις υγιεινῆς καὶ ὄχι τῆς ἰατρικῆς κτήμα τοῦ κοινού διὰ τεχνικῶν μέσων τὰ ὁποῖα διεγείρουν, παροτρύνουν καὶ ὀδηγοῦν εἰς ἐνέργειαν πρὸς υγιεινὴν διαβίωσιν. Σκοπὸς αὐτῆς εἶναι νὰ βοηθήσῃ τὰ ἄτομα ὅπως ἐξασφαλίσουν τὴν υγείαν των δι' ἰδίων ἐνεργειῶν καὶ προσπαθειῶν, καὶ δυνάμεθα νὰ εἰπωμεν ὅτι αὕτη ἀρχίζει μὲ τὸ ἐνδιαφέρον ποὺ ἐπιδεικνύει τὸ κοινὸν διὰ τὴν βελτίωσιν τῶν συνθηκῶν υγιεινῆς διαβιώσεως καὶ ἀποβλέπει εἰς τὸ νὰ ἀναπτύξῃ ἕνα αἴσθημα ἐθθύνης εἰς τὸ ἄτομον διὰ τὴν προαγωγὴν τῆς υγείας.

Ἡ υγεία δὲν εἶναι παρὰ ἕνα τῶν στοιχείων ποὺ συμβάλλουν εἰς τὴν γενικὴν εὐημερίαν τοῦ κοινού, καὶ υγειονομικὴ διαφώτισις εἶναι μόνον εἰς τῶν παραγόντων ποὺ

συμβάλλουν εἰς τὴν βελτίωσιν τῶν υγειονομικῶν καὶ κοινωνικῶν συνθηκῶν.

Εἶναι ἀναπόσπαστος καὶ θὰ πρέπει νὰ ἀποτελῆ ἕναῖον σύνολον μὲ τὰς λοιπὰς κοινωνικὰς, υγειονομικὰς καὶ ἐκπαιδευτικὰς ὑπηρεσίας. Αὕτη δὲν ἀποβλέπει μόνον εἰς τὴν παροχὴν πληροφοριῶν, ἀλλὰ εἰς τὴν παρότρυνσιν τοῦ ἀτόμου πρὸς ἐνεργὸν δράσιν, πρὸς αὐτοβοήθειαν· οὕτω δὲν εἶναι ἀρκετὸν νὰ εἰπωμεν εἰς ἕνα ἄτομον ὅτι ὁ προληπτικὸς ἐμβολιασμὸς κατὰ τῆς διφθερίτιδος ἔχει καλὰ ἀποτελέσματα, ἀλλὰ θὰ πρέπει νὰ πείσωμεν τὸ ἄτομον πρὸς τοῦτο, καὶ τότε μόνον θὰ θεωρήσωμεν ὅτι ἡ διαφώτισις ἔφερε τὰ ἐπιδιωκόμενα καλὰ ἀποτελέσματα, ὅταν τὸ ἄτομον τοῦτο κατέφυγεν εἰς τὴν υγειονομικὴν ὑπηρεσίαν ἢ τὸν οἰκογενειακὸν ἰατρὸν καὶ ἐνεβολίασε τὰ παιδιὰ του.

Κάθε υγειονομικὴ δραστηριότης ἔχει τὴν ἐκπαιδευτικὴν της (διαφωτιστικὴν) ἄποψιν καὶ δὲν ξεχωρίζει ἀπὸ τὰς ἰατρικὰς καὶ κοινωνικὰς ἀπόψεις. Ἡ ἀναγνώρισις τῆς ἀρχῆς αὐτῆς ἐπιβάλλει ὅπως ἡ ἐξάσκησις τοῦ ἰατρικοῦ ἐπαγγέλματος γίνεται κατὰ ἕνα τρόπον περισσότερο πλήρη, περισσότερο ἀνθρώπινον καὶ περισσότερο ἀποτελεσματικόν. Ἡ ἀνωτέρω ἀρχὴ φυσικὸν εἶναι νὰ ἐπιβάλλῃ μεγαλυτέρας εὐθύνας ἐπὶ ὅλου τοῦ υγειονομικοῦ προσωπικοῦ, τοῦ παρέχει ὅμως καὶ πολλὰς ἐκκαιρίας διὰ διαφωτιστικὴν ἐκπαιδευτικὴν προσπάθειαν.

Ἡ διαφύλαξις τῆς υγείας καὶ ἡ πρόληψις τῆς νόσου εἶναι πρὸ παντὸς ζήτημα γνώσεως καὶ διαφωτίσεως. Ὅλα δὲ τὰ ἄτομα ἔχουν τὸ δικαίωμα νὰ εἶναι προστατευμένα ἐναντίον τῆς ἀγνοίας καὶ νὰ εἶναι ἐνημερωμένα ἐν σχέσει μὲ τοὺς νόμους καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς υγείας καὶ νὰ τυγχάνουν στοιχειῶδους ἐκπαιδεύσεως εἰς τὰ τῆς υγιεινῆς· αὐτὸ δὲ τὸ δικαίωμα ποὺ ἔχει τὸ κοινὸν διὰ τὴν υγειονομικὴν διαφώτισιν ἐπιβάλλει καθήκοντα εἰς ἐκείνους ποὺ ἔχουν τὴν σχετικὴν γνώσιν.

Τὴν κυρίαν εὐθύνην διὰ τὴν υγειονομικὴν διαφώτισιν ἢ ἄλλως διὰ τὴν ἐκλαίκευσιν ὄρων υγιεινῆς διαβιώσεως ἔχει, ὡς εἶναι φυσικόν, τὸ προσωπικόν τῆς Γενικῆς Διευθύνσεως Ὑγιεινῆς τοῦ Ὑπουργείου Κοι-

νωνικῆς Προνοίας, τὸ ὁποῖον φέρει καὶ τὴν κυρίαν εὐθύνην τῆς προστασίας καὶ προαγωγῆς τῆς υγείας τοῦ πληθυσμοῦ, ἢτοι Ὑγεινωλόγοι ἰατροί, Ὑγεινωλόγοι μηχανικοί, Ἐπισκέπτρια ἀδελφαί, Κοινωνικαὶ λειτουργοί, Νοσοκόμοι πάσης φύσεως, Ἐπόπται ἐξυγιάνσεως, Μαΐαι, Ὀδοντίατροι. Τὴν ἐπὶ μέρος εὐθύνην ἔχει τὸ προσωπικὸν ἄλλων υγειονομικῶν ὑπηρεσιῶν, ὡς Σχολίατροι, Κτηνίατροι, Ὀδοντίατροι, Ἴατροι Ἐνόπλων Δυνάμεων, I.K.A., ὡς καὶ πᾶν ἄτομον τὸ ὁποῖον ἀσχολεῖται μὲ τὴν υγείαν, ἰδιαίτερος δὲ οἱ Διδάσκαλοι, ὁ Κλῆρος, διάφοροι υγειονομικαὶ ὀργανώσεις, ὡς π.χ. οἱ Ἴατρικοὶ Σύλλογοι, καὶ τέλος—ἀλλ' ὄχι τελευταῖοι—οἱ γονεῖς.

Ἐπαναλαμβάνομεν ὅτι εἶναι καθήκον ὄλων τῶν ἀνωτέρω, καὶ ἰδίᾳ τοῦ υγειονομικοῦ προσωπικοῦ, ὅπως ἐν συνδυασμῶ μὲ τὴν τεχνικὴν ἐπαγγελματικὴν δραστηριότητα ἀναπτύσσουν καὶ ἀντίστοιχον διαφωτιστικὴν, ἢ ὁποῖα διπλασιάζει τὴν ἀξίαν τῆς πρώτης, τὴν παρατείνει, ἀξάνει τὴν ἀποτελεσματικότητά της καὶ τῆς προσδίδει πραγματικὴν ἀνθρωπιστικὴν καὶ κοινωνικὴν ἀξίαν.

Οἱ υγειονομικοὶ ὑπάλληλοι, ὡς καὶ τὰ ἀσχολούμενα μὲ τὴν υγείαν ἄτομα, γενικῶς τὰς εὐκαιρίας διὰ τὴν υγειονομικὴν διαφώτισιν θὰ τὰς ἔχουν εἰς τὴν οἰκογένειαν, τὸ σχολεῖον καὶ τὴν κοινωνίαν ἰδιαίτερος. Οὗτοι, λόγῳ τῆς φύσεως τῆς ἐργασίας των καὶ τῆς καθημερινῆς ἐπαφῆς τὴν ὁποίαν ἔχουν μὲ τὰ ἄτομα καὶ τὰς ομάδας ἐργαζόμενοι καὶ συνεργαζόμενοι μετ' αὐτῶν, συμβάλλουν τὰ μέγιστα εἰς τὴν ἀνάπτυξιν καὶ προαγωγὴν τοῦ θεσμοῦ τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως.

Δεδομένον δὲ ὅτι ἡ υγειονομικὴ διαφώτισις ὡς μία ἐκπαιδευτικὴ προσπάθεια ἐνδιαφέρεται διὰ νὰ ἐπέλθῃ μεταβολὴ εἰς τὰς γνώσεις, τὰ αἰσθήματα καὶ τὴν συμπεριφορὰν τοῦ κοινοῦ εἰς ὃ, τι ἀφορᾷ τὰς υγιεινὰς συνθήκας ποὺ πιστεύεται ὅτι θὰ φέρουν τὴν καλυτέραν δυνατὴν κατάστασιν εὐημερίας, θὰ πρέπει τὸ υγειονομικὸν προσωπικὸν νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὸν τρόπον διὰ τοῦ ὁποῖου τὸ κοινὸν μαθαίνει, δηλ. ἀποκτᾷ γνώσεις. Νομίζω δὲ ὅτι καλύτερον παντὸς ἄλλου ἀπο-

δίδει τὸν τρόπον μαθήσεως μία κινεζικὴ παροιμία, ἢ ὁποῖα λέγει:

Ἐὰν ἀκούσω κάτι, τὸ ξεχνῶ.

Ἐὰν ἰδῶ κάτι, τὸ θυμᾶμαι.

Ἐὰν κάνω κάτι, τὸ μαθαίνω.

Δηλαδή μόνον διὰ τῆς ἐνεργοῦ δράσεως τοῦ ἀτόμου εἰς τὴν ἐφαρμογὴν διαφόρων υγιεινῶν κανόνων ἐπέρχεται μάθησις, ἢ ὁποῖα εἶναι περισσότερο ἀποτελεσματικὴ ὅταν ὅ,τι μαθαίνεται τίθεται ἀμέσως εἰς ἐφαρμογὴν. Μόνον διὰ τῆς ἐνεργοῦ συμμετοχῆς εἰς υγειονομικὴν ἐργασίαν τὸ κοινὸν κερδίζει βαθμιαίως πεῖραν καὶ ἀποκτᾷ ἐμπιστοσύνην ἐπὶ τῆς ἀξίας τῆς αὐτοβοηθείας εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κοινοτικῆς του.

Ἐν συμπεράσματι, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ὅτι ἡ κοινοτικὴ ἀνάπτυξις εἶναι μία εὐκαιρία καὶ πρόκλησις εἰς πάντα ὑπάλληλον δημοσίας υγείας, ὁ ὁποῖος εἶναι ὑπεύθυνος διὰ τὴν παροχὴν οἰασθῆποτε υγειονομικῆς ὑπηρεσίας, ἰδιαίτερα, εἰς τοὺς ἀγροτικὸς πληθυσμοὺς ἢ εἰς τὰς πτωχὰς συνοικίας τῶν ταχέως ἀξαναομένων μεγαλοπόλεων.

Ἐφ' ὅσον ἡ υγιεινὴ ἀποψις εἶναι ἓνα ἀναπόσπαστον τμῆμα ἐνὸς ὁλοκληρωμένου προγράμματος κοινοτικῆς ἀναπτύξεως, οἱ Ὑγεινονομικοὶ ὑπάλληλοι, Ὑγεινωλόγοι, Ἐπισκέπτρια ἀδελφαί, Μαΐαι, Κοινωνικαὶ λειτουργοί, Ὑγεινονομικοὶ ἐπόπται καὶ λοιπὸν υγεινονομικὸν προσωπικὸν θὰ κληθοῦν ὅπως συμμετάσχουν εἰς ὄλον ἐν ἀξαναομένων βαθμὸν εἰς προγράμματα κοινοτικῆς ἀναπτύξεως.

Ἡ γνώσις τῆς τεχνικῆς τῆς υγεινονομικῆς διαφωτίσεως τοῦ κοινοῦ, ἢ ἱκανότης ποὺ διαθέτει εἰς τὸ νὰ ἀναλύῃ καὶ νὰ κατανοῇ κίνητρα καὶ ἀνάγκας τοῦ κοινοῦ εἶναι ἐν μέγα προσόν διὰ τὸν υγεινονομικὸν ὑπάλληλον ποὺ λαμβάνει μέρος εἰς ἓνα πρόγραμμα κοινοτικῆς ἀναπτύξεως.

Εἰς τὸν τύπον αὐτῆς τῆς ἐργασίας, ὅπως καὶ εἰς πᾶσαν ἄλλην δραστηριότητα τῆς δημοσίας υγείας, ἢ ἰδέα τῆς συνολικῆς υγείας καὶ αἱ μέθοδοι τῆς υγεινονομικῆς διαφωτίσεως θὰ εἶναι ἀποτελεσματικὰ μέτρα καθιστῶντα τὸ υγεινονομικὸν προσωπικὸν ἱκανὸν νὰ ἐξυπηρετῇ τὸ κοινὸν τῆς περιοχῆς του, νὰ ἐργασθῇ διὰ τὸ μέλλον του καὶ διὰ τὸ καλὸν τῶν συνανθρώπων του.

Ἐν κατακλειδί, ἐπιτρέπατέ μοι νὰ τονίσω ὅτι ὁ τελικὸς σκοπὸς παντὸς δημιουργικοῦ προγράμματος εἶναι ἡ ἀνύψωσις τοῦ μορφωτικοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ. Τὸ πρόβλημα εἶναι «πῶς μπορεῖ κανεὶς νὰ κάμῃ τὸν λαὸν ν' ἀναπνεύσῃ». Ὁ λαὸς ἀναπτύσσεται ὅταν αὐτὸς σκέψῃς τὸν πλουτίζονται μὲ γνώσεις τοῦ περιβάλλοντος, αἱ ὁποῖαι ἐπηρεάζουν εἴτε ἀμέσως εἴτε ἐμμέσως τὴν εὐημερίαν του. Οἷτοι ἀναπτύσσονται ὅταν δὲν θεωροῦν τοὺς ἑαυτοὺς τῶν πλέον ὡς ἀπομονωμένα ἀνεξάρτητα ἄτομα, ἀλλ' ὡς ἄτομα τὰ τὰ ὁποῖα ἔχουν εἰδικὴν συμβολὴν νὰ προσφέρουν, τὴν ὁποῖαν κανεὶς ἄλλος δὲν μπορεῖ νὰ προσφέρει διὰ τὴν εὐημερίαν ὁλοκλήρου

τοῦ Ἔθνους. Ὁ λαὸς ἀναπτύσσεται ὅταν διαπιστώσῃ ὅτι ὅλοι ἔχουμε τὴν ἀνάγκην ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου καὶ ὅτι τίποτε δὲν εἶναι καλὸν καὶ ὠραῖον μόνον του. Αὐτοὶ εἶναι οἱ παράγοντες οἱ ὁποῖοι ἐπηρεάζουν τὴν συμπεριφορὰν καὶ τὰς συνηθείας τοῦ λαοῦ, καὶ αὐτὴ ἡ συμπεριφορὰ καὶ συνήθεια εἶναι ἐκεῖναι ποὺ τὸν ἔχουν πλουτίσει ἀπὸ μόρφωσιν διὰ μέσου τῶν αἰῶνων.

Ἡ ἀνάπτυξις τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ ἐπιπέδου εἶναι μέρος τῆς βασικῆς φιλοσοφίας τῆς κοινοτικῆς ἀναπτύξεως.

Ἄς ὀδηγήσωμεν τὸν λαὸν εἰς τὴν ἀνάπτυξίν του, βοηθοῦντες αὐτὸν ἵνα βοηθήσῃ τὸν ἑαυτὸν του.

ΜΙΑ ΣΤΑΥΡΟΦΟΡΙΑ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΙΜΟΔΟΣΙΑΣ

Πρὸς τὸ Περιοδικὸν «Ἐλευθά»

Ἡ ἄνοδος τοῦ δεικτοῦ τῶν ἀτυχημάτων, κυρίως ὅμως αἱ πρόοδοι τῆς συγχρόνου χειρουργικῆς, ἠδῆσαν τὰς ἀνάγκας τῆς μεταγίσεως αἵματος. Αἱ πολλῶροι ἐπεμβάσεις αἱ ὁποῖαι ἐπιτυγχάνονται σήμερον—ἐγχειρήσεις τῆς καρδίας, θωρακοπλαστικαὶ κτλ.—ἀπαιτοῦν συνεχῆ προσφορὰν αἵματος, ἡ ὁποία εἶναι δυνατὸν νὰ καλυφθῇ μόνον διὰ τῆς ἐθελοντικῆς αἱμοδοσίας.

Εἰς ὅλας τὰς προηγμένας χώρας ἡ ἐθελοντικὴ προσφορὰ αἵματος ἔχει πλέον καταστήθῃ θεσμός. Τόσον οἱ ἱατροὶ ὅσον καὶ οἱ νομικοὶ ὅλου τοῦ κόσμου θεωροῦν ὡς ἠθικῶς ἀπαράδεκτον τὴν ἐμπορίαν τοῦ αἵματος, παραβάλλοντες ταύτην πρὸς οἰανδήποτε ἐμπορίαν τοῦ σώματος.

Διότι, πράγματι, τὸ αἷμα εἶναι ἰσθὸς τοῦ ἀνθρώπου, καὶ ἐπομένως δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ πωληθῆται. Αἱ εἰς αἷμα ἀνάγκαι ἐνὸς ἔθνους πρέπει νὰ καλύπτανται μόνον διὰ τῆς ἐθελοντικῆς προσφορᾶς.

Πᾶς ὄντις πολίτης πρέπει νὰ προσφέρῃ ἄνευ οὐδενὸς φόβου τὸ αἷμα του διὰ τὸν συγγενῆ του, διὰ τὸν ἄγνωστον συνάνθρωπόν του. Ἡ προσφορὰ αἵματος εἶναι προσφορὰ ζωῆς, καὶ δι' αὐτὸ ἀκριβῶς τὸ αἷμα πρέπει νὰ προσφέρεται καὶ νὰ χορηγῆται δωρεάν. Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀρχὴ ἡ ὁποία πρέπει νὰ κατανοηθῇ ἀπὸ ὁλόκληρον τὸν Ἑλληνι-

κὸν λαόν, καὶ πρὸς αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν σκοπὸν ἀποβλέπει ἡ σημερινὴ ἐκκλησις ἡμῶν.

Ἡ Συντονιστικὴ Ἐπιτροπὴ Διαφωτίσεως τῆς Αἱμοδοσίας, συσταθεῖσα ἐσχάτως, ἀναλαμβάνει ἤδη εἰς ὁλόκληρον τὴν Χώραν μίαν διαφωτιστικὴν σταυροφορίαν. Συνεπικουρούμενη εἰς τὸ ἔργον τῆς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Στρατοῦ, ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Ὑπηρεσίας Αἱμοδοσίας, τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐρυθροῦ Σταυροῦ, τῶν Ὑπουργείων Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως, τῶν Ἐργατικῶν Κέντρων τοῦ Τ.Ε.Β.Ε., τοῦ Ι.Κ.Α. κτλ., φιλοδοξεῖ νὰ καταστήσῃ γνωστὸν εἰς ὅλους τοὺς πολίτας τὸ πρόβλημα τῆς αἱμοδοσίας καὶ νὰ τοὺς κάμῃ νὰ ἐνστερνισθοῦν τὴν ἰδέαν τῆς ἐθελοντικῆς προσφορᾶς αἵματος.

Εἰς τὸ μακρόπνοον τοῦτο ἔργον θέλομεν νὰ πιστεύωμεν ὅτι θὰ σᾶς ἔχωμεν συμπαραστάτην, οὕτως ὥστε διὰ τῆς δημοσιεύσεως εἰς τὰς στήλας σας ἄρθρων, εἰδήσεων, σχολίων, συνθημάτων, στατιστικῶν στοιχείων κτλ., συμβάλῃτε καὶ ὑμεῖς εἰς τὴν διάδοσιν τῆς θεαρέστου ταύτης ιδέας καὶ βοηθήσῃτε εἰς τὴν κάλυψιν τῶν εἰς αἷμα ἀναγκῶν τῆς Χώρας μας.

Ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς
† Ο ΑΧΑΪΑΣ ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Σημειώσεις: Διὰ πᾶσαν πληροφορίαν παρακαλοῦμεν ὅπως ἀπευθύνεσθε εἰς τὴν Ὑπηρεσίαν Αἱμοδοσίας τοῦ Ὑπουργείου Κοινωνικῆς Προνοίας (4ος ὄροφος, τηλέφωνον 524.859).